Valiokunnan lausunto LiVL 11/2016 vp– U 32/2016 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle suosituksesta neuvoston päätökseksi valtuutuksesta aloittaa neuvottelut kansainvälistä rautateiden kauttakulkuliikennettä koskevasta yleissopimuksesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle suosituksesta neuvoston päätökseksi valtuutuksesta aloittaa neuvottelut kansainvälistä rautateiden kauttakulkuliikennettä koskevasta yleissopimuksesta (U 32/2016 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- liikenneneuvos Risto Saari, liikenne- ja viestintäministeriö
- kehityspäällikkö Kaisa Sainio, Liikenteen turvallisuusvirasto
- kuljetusehtovastaava Sirkka Ahokas, VR-Yhtymä Oy
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Nina Routti-Hietala, VR-Yhtymä Oy

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- Fenniarail Oy

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Komission ehdotus sisältää suosituksen neuvoston päätökseksi, jolla komissio valtuutettaisiin Euroopan unionin puolesta käynnistämään neuvottelut OJSD:n kanssa tavoitteena Euroopan unionin ja OSJD:n välinen yleissopimus kansainvälisestä rautateiden kauttakulkuliikenteestä. Neuvoston päätös olisi lyhyt ja sisältäisi vain säännökset, joiden mukaisesti komissio valtuutettaisiin käynnistämään sopimusneuvottelut EU:n puolesta OSJD:n kanssa. Varsinaiset neuvotteluohjeet on koottu päätössuosituksen liitteeseen. Neuvotteluohjeissa on todettu, että neuvoteltavan sopimuksen tavoitteena on edistää kansainvälisten rautatiekuljetusten toimivuutta koko Euraasian alueella. Neuvotteluohjeisiin on myös koottu muut neuvottelutavoitteet, jotka koskisivat

muun muassa sopimuksen puitteissa tehtävää päätöksentekoa sekä unionilainsäädännön vaatimusten integrointia osaksi uutta sopimusta. OSJD-sopimusjärjestelyjen nykyiset kansainvälisiä tavarankuljetuksia koskevat säännökset sovitettaisiin yhteen unionin tulleja koskevasta koodista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ja kansainvälistä henkilöliikennettä koskevat säännökset EU:n palvelusopimusasetuksen (EU) 1371/2007 kanssa. Neuvoteltavan sopimuksen kansainvälisten kuljetusten käyttämää infrastruktuuria koskevat säännökset sovitettaisiin yhteen yhteentoimivuusdirektiivin (2008/57/EY) ja sen nojalla annettujen infrastruktuuria koskevan yhteentoimivuuden teknisiä eritelmiä koskevan komission asetuksen (EU) N:o 1299/2014 sekä esteettömyyttä koskevan yhteentoimivuuden teknisiä eritelmiä koskevan komission asetuksen (EU) N:o 1300/2014 kanssa. Kalustovaatimuksia koskevat sopimusmääräykset sovitettaisiin yhteensopivaksi yhteentoimivuusdirektiivin, vetureiden ja henkilöliikenteen liikkuvan kaluston yhteentoimivuuden teknisiä eritelmiä koskevan komission asetuksen (EU) N:o 1302/2014, rahtikuljetusten liikkuvan kaluston yhteentoimivuuden teknisiä eritelmiä koskevan komission asetuksen (EU) N:o 321/2013 sekä komission yhteentoimivuusdirektiivin nojalla antaman päätöksen N:o 2009/965/EY kanssa.

Komissio on asettanut kunnianhimoisen aikataulun, että uusi sopimus voitaisiin neuvotella kansainvälisessä diplomaattitason kokouksessa jo vuoden 2016 loppuun mennessä. Tämä edellyttäisi, että neuvosto valtuuttaisi komission neuvottelemaan esitetyn päätössuosituksen ja neuvottelutavoitteiden mukaisesti mahdollisimman pian.

Ehdotetulla uudella sopimuksella ei olisi a välittömiä vaikutuksia Suomen kansainvälisiin rautatiekuljetuksiin. Suomen ja Venäjän välisessä yhdysliikenteessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa sopimusta. Eduskunta on 29 päivänä maaliskuuta 2016 hyväksynyt (EV 24/2016 vp) Suomen ja Venäjän välisestä suorasta kansainvälisestä liikenteestä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyn sopimuksen, jolla kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1996 tehty Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välinen sopimus Suomen ja Venäjän välisestä rautatieyhdysliikenteestä. Uusi sopimus on tarkoitus saada voimaan viimeistään syksyllä 2016. Suomen ja Venäjän välillä on myös erillinen vaarallisten aineiden kuljetuksia rautateillä koskeva sopimus (SopS 77/2014). Molemmille sopimuksille komissio on antanut hyväksyntänsä, koska sopimukset täyttävät unionilainsäädännön vaatimukset. EU:n ja OSJD:n välisellä sopimuksella ei arvioida olevan välittömiä vaikutuksia Suomen ja Venäjän väliseen rautatieliikenteeseen ainakaan lähitulevaisuudessa. Neuvoteltavan sopimusjärjestelyn arvioidaan kuitenkin helpottavan jatkossa mahdollisia uusia sopimusjärjestelyjä Suomen ja Venäjän välillä, jos uusi sopimus EU:n ja OSJD:n välillä toteutuu ja Euraasian alueen liikenteessä harmonisoidaan rautatiekuljetuksia koskevia määräyksiä niin, että sopimuksen mukaiset määräykset ovat yhteensopivia EU:n rautatielainsäädännön kanssa.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto tukee komission ehdotusta neuvoston päätökseksi, jolla komissio valtuutettaisiin aloittamaan neuvottelut uudesta rautateiden kansainvälistä kauttakulkuliikennettä koskevasta kansainvälisestä yleissopimuksesta Euroopan unionin ja rautatieliikenteen yhteistyöjärjestön (Organisation for Co-operation of Railways, OSJD) välillä.

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2016 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valtioneuvoston kirjelmästä ilmenevien perustelujen ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 17.6.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Mirja Vehkaperä kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker